

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

O LEGE NECESARĂ

Atât legea de organizare bisericească din 1925, prin articolul 21, cât și legea pentru regimul general al cultelor din România prin articolul 31 și următorii, stabilesc principiul, că salariile clerului sunt a se complecta de stat, prin ajutorul material ce acordă Statul Bisericii, și a se asigura și norma prin o lege specială, în armonizare cu salariile restului funcționarilor publici.

Pentru întocmirea proiectului de lege asupra salarizării clerului a fost delegată la timpul său o comisiune mixtă, încă de prin 1927. Comisiunea nu știm din cari motive, n'a ajuns să redacteze proiectul.

Așa s'a întâmplat, că în lipsa unei legi precise în materie de salarizare a clerului, salarizarea acestuia a fost făcută pendentă în cursul timpului de disponibilitățile bugetare din fiecare an.

În timpul ascensiunii salariilor, dela 1921 până la 1929, preoților li s'a acordat întotdeauna urcări de ajutoare de scumpe mai modeste decât celorlalți funcționari, pe motivul că ei mai au și alte venituri din parohie (sesii, cereale, stole etc.) Nu se întreba nimeni, dacă aceste venituri, sau prețul lor se urcă proporțional cu scumpetea sau nu. Cu toate acestea salariul preotului din 1929 era mai convenabil decât cel de azi. Un preot cu licență, deci cu toată calificarea și cu 4 gradații, ajunsese la un salariu de circa 7000 Lei lunar. Era o situație suportabilă atunci, fiindcă și credincioșii erau mai bine situați decât azi, și contau ceva și veniturile din parohie.

Criza economică generală a silit Statul nostru să procedeze la reducerea salariilor funcționarilor. Reducerea s'a început cu bugetul anului 1930. Biserica noastră ortodoxă în dorința ei de a veni în ajutorul Statului a suprimat o mulțime de funcționari. Singură episcopia Clujului a suprimat 11 funcționari, jumătate din câți avea.

Lipsa acestor funcțiuni se resimte până azi în administrația bisericească.

Aceste suprimări ale celorlalte culte nu le-au executat.

La urmă li s'au mai aplicat preoților și două curbe în loc de una, cât s'a aplicat altor funcționari, al căror număr s'a ridicat cu vremea la 4, pe când salariile restului funcționarilor publici au fost supuse numai la două reduceri.

Dacă legea pentru salarizarea clerului ar fi fost votată, și salariile preoților ar fi fost puse la timp în armonizare cu salariile restului funcționarilor publici, această inegalitate de tratament n'ar fi putut avea loc. Au fost necesare stăruințe de mai mulți ani, până când au putut fi șterse de către trecutul guvern Tătărescu, cele două curbe impuse în plus clerului.

În mod definitiv s'a operat reducerea acestor curbe abia în anul 1936, și au rămas șterse și în bugetul anului 1937—38. Lupta clerului pentru asigurarea viitorului său a ajuns, prin această ștergere a unor curbe nedrepte, la un popas de odihnă, de unde trebuie să aducă un cuvânt de mulțumire aceluia, cari i-au dat o mână de ajutor în această luptă, în special d-lui fost ministru al instrucției și cultelor Dr. Anghelescu, care a pus toată stăruința ca să se facă dreptate preoților.

Prin aceste măsuri de îndreptare a unor încheități nu s'a rezolvat însă în mod definitiv și drept problema. Salarizarea echitabilă a clerului și în armonizare cu salariile restului funcționarilor publici nu s'a obținut în lipsa unei legi de stat precise.

Ne dăm perfect seama că nu este azi momentul să ridicăm pretențiuni. Avem cunoștință însă că reprezentanții clerului din senat, ca și asociațiile profesionale au cerut d-lui ministru al cultelor o îmbunătățire a salariilor preoțești, și atunci am crezut și noi că trebuie să

ne exprimăm dorința ca această lege a salarizării clerului să fie votată.

Nu facem demagogie când susținem că dorințele clerului sunt pe deplin justificate prin meritele imprescriptibile ale preoților române în jurul plămădirii și susținerii noastre naționale.

Au fost vremuri când Statul n'avea școale, ci numai Biserica. În tot trecutul nostru n'am avut într'o mare parte a pământului românesc nici stat românesc, necum școale susținute de stat. Cine a susținut atunci sufletul și cultura românească? Cine a stors banul din negrul pământ, ca să susțină mai târziu mii de școale confesionale românești și să mențină graul și sufletul strămoșesc, dacă nu Biserica? Cine a susținut ideea unității naționale? Avantgarda unității noastre naționale a fost această umilă Biserică românească de lemn, pe jumătate din teritoriul țării în mod exclusiv, fără să uităm jertfele aduse de această Biserică și în teritoriul vechiului regat, pentru eliberarea spirituală a elementului românesc, și consolidarea Statului național român. Nu este profesiune oricât de nobilă și de necesară azi în viața Statului, care să se poată lăuda cu un trecut de atâtea jertfe fără pretenții de răsplată, ca preoțimea românească, și viitorul ei se arată a fi tot plin de jertfe.

Astăzi Biserica are mulți dușmani în lume.

Li stau împotriva dușmanii moralei, dușmanii ordinii și ai libertății creștine. O întreagă ideologie materialistă îi sapă temeliiile. Toate motivele de ordin politic însă, cari au dus la persecutarea bisericii rusești, și toate motivele de ordin economic, cari au dus la persecutarea Bisericii în Spania, lipsesc la noi. Biserica noastră nu este instrument de terorizare a credincioșilor, nici instrument de mobilizare a unor imense averi ca în Spania.

Biserica română este o instituție creștină și națională deopotrivă, izvorâtă din sufletul

„Să facem mereu binele, fără să ne lenevim, căci dacă nu ne lenevim, vom secera la timpul potrivit. Deci dar, până când avem vreme, să lucrăm cele bune față cu toții și mai vărtos față cu ai noștri cei de o credință.“

Efesenii, 6, 9—10.

obidului neam românesc, căruia i-a purtat la sânul său toate nădejțile și dorințele, i-a încreștinat și crescut copiii, învățându-i căile Domnului și poruncile neamului, ocrotindu-i cultura și jertfindu-i atâtea martiri de câți a fost nevoie pentru izbăvirea lui. Pe preot canonul bisericesc îl fixează în mijlocul turmei sale și pe el îl ajung toate vânturile și furtunile istoriei. Acolo la datoria lui stă sau piere cu neamul lui. Pentru el nu există retragere și nici trădare.

Dacă nu era această biserică cu preoții ei, nu mai era nevoie de unitate națională, pentru că n'ar fi găsit armata pe cine să unească. De mult am fi dispărut. Și am avut norocul că am avut o biserică națională a noastră, diferită de a altor națiuni.

Și în viitor această biserică trebuie să susțină unitatea sufletescă la întreg norodul. Nici o altă așezare vremelnică nu o poate face în aceeași măsură. Singură ea rămâne imutabilă până se va stânge ultima suflare românească.

Aceste sunt motivele noastre morale și naționale pentru cari cerem ca cu un ceas mai de vreme să se pună pe temelii solide și existența preoților române prin o dreaptă salarizare cum cer legile.

Biserica și preoțimea își îndreaptă toate nădejțile sale către conducătorii de azi ai Statului, dela cari așteaptă tot sprijinul, pentru că și ea să-și poată îndeplini cu toată conștiințioșitatea greaua sarcină ce o are de a păstori, între ori ce împrejurări, în spirit creștin și național turma încredințată.

Dr. V. Sava

ROMÂNI,

Subscriind bonuri pentru înzestrarea armatei, îndeplinim o sfântă datorie către țară, asigurăm liniștea, munca și avutul nostru și facem totodată un bun plasmament al banilor noștri.

Vizita P. Sf. Nicolae Colan la Sibiu.

„Duminecă, 18 Februarie a. c., P. Sf. Episcop Nicolae Colan al Vadului, Feleacului și Clujului a fost oaspele I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae. Și al tuturor sibienilor. Căci P. Sf. Sa ne-a căutat de astă dată cu răgaz. Și bine a făcut. Simpatiile distinsse și arhinumeroase de cari P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului se bucură în orașul de reședință al Mitropoliei noastre, fac necesară din când în când întâlnirea dintre eminentul Ierarh și obștea din care a plecat acum trei ani la scaunul vlădicesc al Clujului ortodox. Legăturile sufletești dintre P. Sf. Sa și noi sunt doar atât de trainice.

Invitat de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, P. Sf. Sa a slujit sf. Liturghie în Catedrala noastră mitropolitană, înconjurat de un mare sobor de preoți și diaconi, iar la sfârșitul sfintei slujbe a predicat credincioșilor cari au umplut biserica până la refuz, despre curăția inimii, care ne agonisește darurile Cerului — adică mântuirea.

După masă, la ora 6, răspunzând unei invitații a bătrânei noastre Asociațiuni culturale „Astra” și secției Sibiu a Federației profesorilor secundari, P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan a conferențiat în sala cea mare a Prefecturii județului despre: „Eroismul religios al poporului român”.

După câteva considerațiuni introductive asupra eroismului în genere — care purcede totdeauna din-

tr'o copleșitoare credință religioasă — P. Sf. Sa ne-a arătat că toate păturile poporului român și-au adus tributul lor de jertfe la altarul dreptei credințe. Numărul acestor mucenici ai legii strămoșești este impresionant. P. Sf. Sa a ales din ceata acestor neînfricați mărturisitori ai adevărului care face viu un voevod (Constantin Brâncoveanu), un vlădică (Mitropolitul Sava II Brancovici), un preot (Popa Ioaneș din Gales) și un grup de țărânci (femeile martire din Colun). Luptele lor și mucenicescul sfârșit de care s'au învrednicit, ne-au fost zugrăvite în același graiu domol și fermecător cu care P. Sf. Sa ne-a cucerit interesul și admirația oricâtoroi l-am auzit vorbind.

Concluzia care se desprinde din calda expunere a P. Sf. Sale, e clară și întăritoare ca o certitudine: Un popor care și-a apărat cu atâta curaj și statornicie credința strămoșească, în vremuri de bejenie, nu va putea fi rupt de nimeni și niciodată dela sânul maicii Bisericii ortodoxe.

Asistența — mai numeroasă decât la oricare alta din conferințele cari s'au rostit în anul acesta la Sibiu — în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — a răsplătit cu aplauze îmbelșugate cuceritoarea conferință a P. Sf. Sale.

Luni, 19 i. c., P. Sf. Episcop Nicolae Colan s'a înapoiat la reședința Sa.
Telegraful Român (gr. t. m.)

post de emisiune în Cluj nu este un postulat al unui orgoliu localnic, ci un imperativ de primă importanță pentru interesele țării, mai mult ca în oricare altă provincie.

Pentru aceasta și-au oferit concursul material și moral rezidența regală, prefectura, primăria orașului, gata să facă maximul de sacrificiu. Societatea de Radiodifuziune însă ezită motivând cu faptul că și alte centre reclamă posturi de emisiune, iar programele cer un discernământ special după criteriile artistice.

Ori Clujul are în această privință prioritate față de oricare alt oraș din țară, având la dispoziție pentru orice fel de programe, variate și complete, toate elementele culturale, sociale, economice și sportive, începând cu Universitatea, apoi diferitele Academii, Societăți corale și sportive și Astra cu toate secțiile ei.

Postul dela Chișinău e bine că s'a făcut. Dar acest post nu poate satisface exigențele nici pe departe cum le poate satisface Clujul. Și este neapărat nevoie de un post și la Cluj câtă vreme țara noastră este mai săracă în asemenea posturi și decât țările vecine mai mici ca România.

Dar pentru Cluj pledează mai ales problema propagandei externe. Revizionismul nu se poate combate de nicăiri cu mai mult succes ca dela Cluj, deoarece se știe că opinia publică a vecinilor se orientează mai mult după Cluj. Emisiunile în limbi străine dela București sunt insuficiente. În special pentru vecinii din Ungaria emisiunile dela Cluj, la care și-ar da contribuția și minoritarii noștri ar

fi mijlocul cel mai eficace pentru nivelarea asperităților între noi și vecinii din Ungaria.

Urmând pilda Franței și a Germaniei este nevoie de un contact viu prin radio între ostașii dela frontiere și familiile lor, în măsura capacității lor de a judeca și înțelege importanța sacrificiului lor pentru țară.

Radiofonia este astăzi, indiferent că o face Statul sau o societate particulară, o necesitate de stat, care reclamă maximul de sacrificiu.

De încheiere se recomandă societății noastre de radiodifuziune următoarea rețetă, propusă de un scriitor unei societăți din străinătate, într'o situație similiară:

Ia un gram din uleul bunăvoinței, un gram din sarea abnegațiunii, un gram din cristalele iubirii de neam și țară, un gram din respectul pentru frumos, un gram din simțul de sacrificiu pe seama altruismului și amestecându-le în borcanul muncii desinteresate, gustă din acest fluid miraculos și vei avea satisfacția că răspândești în jurul tău numai bucurie, mulțumire sufletească și rod de fericire pentru toți.

Aniversarea Constituției.

În ziua de 27 Febr. c. s'au împlinit 2 ani dela promulgarea Constituției noi, eșită din inițiativa M. S. Regelui Carol II-lea. Evenimentul a fost sărbătorit în Capitală și în toate orașele țării prin slujbe religioase în biserici la cari au asistat autoritățile bisericești, civile și militare. S'au rostit predici și cuvântări, iar după masă s'au organizat festivaluri pentru tineretul școlar, arătându-se însemnătatea epocală a reformei

Postul de emisiune radiofonică în Cluj.

În Dumineca trecută s'a ținut în Cluj o mare adunare publică în cadrele Societății „Acțiunea Patriotică” în vederea instalării unui post de emisiune radiofonică în Cluj. Cu acest prilej a ținut P. C. pâr. consilier Dr. Seb. Stanca o conferință expunând toate motivele

cari reclamă instalarea acestui post.

Făcând o analogie între un modest croitor din Valea Jiului, care o viață întreagă a purtat în suflet viziunea unei călătorii în largul depărtărilor și a murit cu dorul neîmplinit, conferențiarul constată că instalarea unui

FOILETON

Căderea protopărinților în păcat.

VI. Interpretarea povestirii.

(Gen. 3, 1—24.)

a) Ispita. (Gen. 3, 1—7.)

v. 1. „Iară șarpele era mai înțelept decât toate fiarele cele de pe Pământ, care le-au făcut Domnul Dumnezeu; și a zis șarpele către femeie: ce este, că au zis Dumnezeu să nu mâncați din tot pomul Raiului.”²⁹⁾

În secțiunea Gen. 3, 1—7, șarpele este personajul cel mai important. Autorul biblic prin accentuarea subiectului (șarpele) și prin paralela, ce o face între șarpe și regnul animal, intenționează o caracterizare a acestui personaj biblic. Din această caracterizare rezultă, că avem să ne gândim la un anumit șarpe, prin care s'a înfăptuit ispita protopărinților. Acest șarpe este identic cu ceilalți șerpi sub aspectul lui extern, deci este un șarpe real, însă se distinge prin înțelepciune de toate celelalte creațiuni animale. În consecință trebuie să privim ca eronată părerea acelor exegeți, cari văd în șarpele ispititor o formă alegorică.

Înțelepciunea, ca însușire specifică a șarpelui ispititor provoacă ce-i drept oare cari greutăți logice.

Dacă ea este proprie naturii șarpelui ispititor, atunci prin deducție trebuie să concludem, că este proprie naturii întregului neam al șerpilor, care s'ar distinge de regnul animal. Mai mult prin această însușire șarpele ar fi superior și Evei, fiindcă a reușit s'o ispitească.

Dacă ea este proprie unui factor extern, care s'a folosit de șarpe numai ca de un instrument în realizarea intențiilor lui, atunci șarpele ispititor după natura lui sub raportul înțelepciunii, nu este cu nimic superior celorlalți șerpi, nici celorlalte animale în general.

Dupăce însă din întreaga povestire despre căderea în păcat, rezultă că diavolul este autorul ispitei, iar șarpele numai un simplu instrument irațional, trebuie să calculăm cu a doua posibilitate. Înțelepciunea atribuită șarpelui este proprie diavolului, care activează ispita într'o formă vizibilă prin șarpe.

Obiecțiunea, că autorul biblic în acest caz n'ar mai fi trebuit să vorbească despre înțelepciune, dupăce nu mai poate fi nici un dubiu, că stăpânitorul iadului este mai cuminte decât animalul, este neîntemeiată.³⁰⁾ Prin ceva trebuia să se atragă atențiunea dela început, că acest șarpe în realitate

este numai un instrument al unei făpturi încă necunoscute omului, înzestrată însă cu rațiune ca și el.

Că șarpele ispititor al protopărinților noștri, ascunde pe diavolul, rezultă din: a) locurile paralele biblice și b) consensul tuturor Sfinților Părinți și teologi ai bisericii creștine.

a) „Prin invidia diavolului a intrat moartea în lume” Înțelepciunea 2, 23; „Acesta (diavolul) a fost un omoritor de oameni dela început” Ioan 8, 44; „Șarpele cel vechiu numit diavol și satana, acela a sedus întreaga lume.” Apoc. 12, 9; 20, 29.

b) „Însă diavolul împins de invidie, se arată în chipul șarpelui și trezi îndoială despre existența poruncii dumnezeiești și despre pedeapsa pentru călcarea ei, iar pe de altă parte prezintă viclean fructul pomului, ca înzestrat cu puterea să ducă la independență deplină și la asemănare cu Dumnezeu. În chipul acesta duse pe Eva și prin ea și pe Adam în prăpastia păcatului și a pierzării.”^{30a)}

„Cumcă în adevăr diavolul a fost seducătorul protopărinților, în formă de șarpe și în modul acesta a fost cauza cea primă a căderii lor, aceasta se face evident din mai multe locuri ale Sf. Scripturi: și anume din cuvintele Înțelepciunii lui Solomon 2, 24: Prin pisma diavolului a intrat moartea în lume; și din cuvintele lui Iisus (Ioan 8, 44. 7.) unde se numește el ucigaș de oameni dintru

constituționale din 1938. În Cluj slujba doxologiei s'a făcut în Catedrală la ora 12 din zi de către un sobor de preoți în frunte cu Păr. cons. Dr. Seb. Stanca, fiind de față P. S. Episcop Nicolae Colan, capii tuturor autorităților, intelectuali nu-

merosi și delegații studentești. La sfârșit păr. prof. Ioan Bunea a rostit de pe amvon o frumoasă predică despre însemnătatea națională a zilei. Corul teologic a intonat imnul regal. După masă la ora 4 a avut loc un festival în Teatrul național.

Preotul în pregătirea spiritului de sacrificiu.

Conflagrația europeană de azi, deschide o nouă pagină în istoria popoarelor, care va fi cea mai elocventă mărturie, generațiilor viitoare, despre sporul de sacrificiu adus pe altarul patriei, de popoarele cari luptă pentru idealul neatârării și al libertății conștiinței. Națiunile luptătoare se impart în două categorii: unele mănate de instinctul îngust al egoismului luptă pentru dominațiunea universală; iar altele recunoscătoare față de cei cari le-au lăsat sfânta moștenire, câștigată cu prețul sângelui, luptă pentru apărarea patrimoniului dobândit prin sacrificiul eroilor de pe câmpul de luptă. Războiul să deslănțuie între două puteri: lupta răului contra binelui, adică ateismul distructiv împotriva creștinismului.

Față de acest războiu de cucerire și ideologie, sfânta Biserică nu poate sta indiferentă, ci mai curând în sprijinul și promovarea binelui, deoarece Isus a spus: „*îndrăzniți căci eu am biruit lumea*“. Deci răul nu-l putem suprima fără sentimentul curajului, fără eroism, așa precum și sfântul Ambrosie spunea odinioară: „*nimic fără sânge*“. Adecă răul îl distrugem prin spiritul de sacrificiu. Pilda supremului sacrificiu ni-l prezintă însuș Isus Hristos, prin jertfa Sa pe cruce pentru răscumpărarea noastră. Cine luptă pentru un ideal sfânt, acela aduce jertfă plăcută lui Dumnezeu și își asigură fericirea veșnică. „*Cine nu vrea să-și mântuiască sufletul său pierde-l va pe el; iar cine-și pierde sufletul său pentru*

mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui pe el.“ (Mc. 8:35).

Sacrificiul pe care îl pretinde fericirea patriei cerești, îl cere și dobândirea patriei pământești. Alături de sufletele dreptilor, cari ca luminătorii strălucesc, stau în aceeași cinste și sufletele eroilor căzuți pe câmpul de luptă pentru desrobirea și salvarea patriei. Toți acești mucenici și eroii s'au adăpat la izvorul cel pururea curgător al *sfintei Scripturi*, de unde au primit divina inspirație pentru a se jertfi.

Cui îi revine datoria de a pregăti spiritul de sacrificiu al poporului luptător, dacă nu *preotului*? De unde emană și inspirația poetului, „preoți cu cruce 'n frunte“, dacă aceasta nu este o vie realitate? Preotul binecuvintează oștirea când e gata pentru luptă, cu darul cuvântării entuziasmează conștiințele soldaților și ridică moralul trupei. (Deuteronomul 20:2).

Alte mijloace mai eficace pentru pregătirea spiritului de sacrificiu, sunt *taina pocăinței și a împărtășirii*; când preotului i-se oferă fericitul prilej de a insufla încredere ostașilor cari să pregătesc pentru luptă în izbânda finală. Setea sufletului este mai mare cu cât încordarea între popoare este mai pronunțată. Acest lucru l-am observat în timpul concentrărilor, când mulțimea soldaților cereau să fie spovediți și cuminecați. În ceasuri hotărâte nimic nu salvează sufletul omului decât credința în Dumnezeu. Cu regret am constatat, că pe zona

de operații militare, nici zece soldați n'au fost pregătiți sufletește pentru marele act al jertfei. Nouăzeci de procente dintre soldați erau greco-catolici. Pentru a exemplifica covârșitoarea însemnătate a tainei împărtășirii, voi ilustra un singur caz, când un ofițer primind ordinul de a pleca în recunoaștere imediată în miez de noapte a cerut să fie mărturisit și împărtășit, pentru a putea sta față cu încredere și demnitate în orice încercare. Oastea cu adevărat creștină stă întotdeauna sub scutul și apărarea lui Dumnezeu. Apariția îngerului în mijlocul soldaților finlandezi verifică pe deplin colaborarea Bisericii cu

oștirea luptătoare în serviciul binelui. Iată rolul și însemnătatea păstorului sufletește în mijlocul soldaților luptători adică, a pregăti spiritul de jertfă al poporului și a păși cu toată încrederea în fața oștirii precum și prorocul spune: „*cu încrederea în Dumnezeu, înainte!*“

Dar mai presus de orice altă îndatorire mai este și faptul, pe care doream să-l remarc aici: ca nici un ostaș concentrat să nu-și părăsească vatra familiară înainte de a se mărturisi și împărtăși, căci ele sunt cele mai puternice arme de rezistență în fața primejdiilor ce-l așteaptă.

Pr. V. ȘEULEANU

SCRISORI DELA CITITORI

Onor. Redacție,

Țin să comunic două nedumeriri:

1. În „Universul“ din 18 Febr. a. c. se dă o fotografie și un scurt reportaj despre slujba parastasului la crematoriu, la împlinirea celor 40 de zile dela moartea fostului ministru Grigore Trancu-Iași. Slujba s'a oficiat de pr. Calinic Șerboianu.

Parastas la crematoriu încă n'am auzit până acum! Cel puțin personal, n'am citit încă niciodată despre slujirea parastasului la crematoriu.

Nici aceea n'o știu, dacă Sf. Sinod a discutat sau a luat vre-o hotărâre cu privire la obiceiul arderii trupurilor. Știu însă, că doctrina Bisericii nu admite arderea trupurilor celor morți, fiind reînvierea unui vechiu obicei păgân, practicat de Romani și Greci, ci ea a consacrat dela început practica înmormântării celor morți, întrucât și Isus Hristos a fost înmormântat.

Știu în privința aceasta violenta campanie pe care Arhim. Scriban a purtat-o mereu împotriva „*cenușarilor*“.

Mai știu, că numitul C. Șerboianu de mult dă asistență religioasă celor ce-și ard trupul. Nu cred că autori-

tatea bisericească să nu fi sesizat cazul, dar mă mir cum de totuși îngăduie o asemenea „*profanare*“ să-i zicem. Ori e un preot caterisit?

2. Ziarele scriu, că Ministerul Cultelor a aprobat statutul asociației religioase a baptiștilor din România, conform deciziei noi date de dl ministru N. Zigre din 15 Iulie 1939.

Noua orânduire de stat urmărește disciplina, munca constructivă în toate domeniile și luptă din răspuțeri pentru reprimarea anarhiei. Atunci nu înțelegem cum în ordinea religioasă, acordă cu mână lungă toată libertatea sectelor admise e ca să înființeze școli, să catiheze etc. Azi când discută mereu problema refacerii unității sufletești a poporului român și când se cere dela toți cetățenii o deplină încredere în noua ordine de stat, totuși de altă parte se dă libertate pescuitorilor în apă tulbure, să lucreze încet dar sigur la sfărâmare unității noastre religioase.

Ofensiva Bisericii, împotriva sectelor, oricât de susținută ar fi, nu va putea să dea toate roadele așteptate. Poate că ar fi cazul ca preoțimea rurală, pe protopopiate să înainteze memorii, cu date concrete despre si-

nceput, tatăl minciunii și cei păcătoși se zic din tatăl diavolului; și din cuvintele apostolului Ioan (Apoc. 12, 9) unde se desemnează diavolul, ca șarpele cel vechiu.

Mai departe este din expunerea lui Moise evident, cumcă protopărinții, deși ispitiți de diavolul, totuși au căzut nu din necesitate, ci într'un mod perfect liber; cumcă așadar cauza cea proprie a căderii lor au fost ei înșiși. Diavolul a deșteptat în ei neîncrederea în Dumnezeu; această neîncredere a fost mijlocul, prin care a adus diavolul pe ei la păcat...“^{30b})

Intre teologii apuseni contemporani J. B. Heinrich spune: „După cuvintele clare ale Sf. Scripturi și învățătura aproape unanimă a Sf. Părinți și teologi, ispita față de omul paradisc a venit din extern, dela Satana, care în acest scop se folosi de un șarpe adevărat ca instrument.“³¹) Afirmația și-o întemeiază pe următoarele argumente: 1. Că Satana fu ispititorul, este clar exprimat în c. Înțelepciunii 2, 24 și Ioan 8, 44. Dacă în Apocalipsă 12, 9 și 20, 2 Satana care urmărește femeia mistică este indicat ca șarpele cel vechiu, însemnează că este unul și același cu seducătorul primei femei. 2. Domnia Satanei asupra neamului omenesc, confirmată în repețite rânduri de Vechiul și Noul Testament presupune diabolica seducțiune a pro-

topărinților. 3. Că șarpele fu o reală unealtă a ispititorului, reiese și din pedeapsa dată de Dumnezeu. 4. În fine consenzul Sf. Părinți și teologi.³²)

Dr. Th. Specht: „Prin șarpele dela care vine ispita și care era mai înțelept, decât toate animalele Pământului, nu avem să înțelegem numai un șarpe aparent, ci un șarpe real și natural... Ispititorul propriu zis însă după datele Sf. Scripturi fu fără îndoială Satana, sau diavolul, care s'a folosit pentru acest scop de un șarpe.“³³)

Scheeben: „Înainte de toate este sigur, că ispititorul propriu zis n'a fost șarpele material, ci diavolul. Căci cu toate că tratatul acesta nu ne-o spune: se înțelege dela sine, căci șarpele nu putea vorbi și pe lângă aceasta în Sf. Scriptură de mai multe ori este arătat cu claritate.

Totodată totul vorbește pentru faptul, că diavolul s'a folosit de un adevărat șarpe ca instrument.“³⁴)

Pohle: „Căci blestemul asupra șarpelui (Gen. 3, 14) presupune un adevărat animal, de care s'a folosit Satana ca de o unealtă în arta lui de seducător.“³⁵)

Pentru că tocmai șarpele a fost ales de unealtă a ispititorului? Alegerea fără îndoială n'a fost la discreția diavolului. Dumnezeu stăpânul absolut al Universului a permis îngerului căzut, ca numai pe

acest animal să-l poată folosi de instrument al seducțiunii, întrucât după întregul lui caracter șarpele simboliza viclenia și răutatea diavolului.

„Diavolul a ales tocmai șarpele de unealtă, nu fiindcă așa a voit, ci fiindcă Dumnezeu nu i-a permis nici o altă alegere, decât pe acest animal respingător și veninos, ca să fie un chip corespunzător al vicleniei și mâniei veninoase a ispititorului.“³⁶)

Diavolul trebuia pe de altă parte să se folosească în scopurile sale față de om de un instrument vizibil, câtă vreme o acțiune internă asupra fanteziei omului era imposibilă și neducătoare la scop.

Apariția ispititorului într'o înfățișare vizibilă nu este ceva strein posibilității de înțelegere omenescă, câtă vreme și spiritele bune în misiunea lor sfințitoare față de oameni, se îmbracă în diferite înfățișeri corespunzătoare (îngerii ca oameni, Duhul Sfânt în chip de porumb).

Șarpele a vorbit către femeie, ne spune povestirea biblică. Este evident că șarpele nu avea facultatea de a vorbi, ci Satana vorbește prin el. Graiul este o expresie a conținutului vieții sufletești. Este propriu numai ființelor raționale. Șarpele un simplu animal, redus la viața vegetativă și sensibilă proprie regnului animal, nu putea vorbi, neavând ce vorbi.

(Va urma)

Dr. G. L. MUNTEANU

tuația nouă, ce ni se va crea. Ca mâine, alături de preotul ortodox, va trece pragul școlii și predicatorul baptist, să catehizeze copiii în școlile de stat. Acolo unde sunt comunități sectare bine organizate se vor ivi asemenea cazuri.

Credem însă, că Ministerul Cultelor va trebui să revină odată în mod radical pentru o revizuire completă cu privire la existența sectelor religioase în România.

Pr. L. DAVID

Buletinul războiului

Pe frontul de vest obicinuitele lupte de avanposturi și trageri de artilerie. Aviația beligeranților mai activă în sboruri de recunoaștere. O escadrilă engleză a făcut un raid peste Germania până la Praga. În marea Nordului altă escadrilă a atacat vase de războiu germane. Bastimente engleze au apărut în largul portului sovietic Murmansk. Se anunță că în zilele trecute alte 4 submarine germane au fost scufundate de en-

glezi în marea nordului. Un consiliu avut la cancelarul Hitler cu marii comandanți ai forțelor germane lasă se întrevadă ipoteza unei ofensive apropiate. În Orient aliații au format o armată de 500.000 ostași, gata a interveni în caz de necesitate sub comanda generalului Weigand.

Pe frontul de nord luptele sunt tot mai înverșunate. Trupele roșii au obținut, cu jertfe enorme, anumite succese pe frontul Careliei, unde au străpuns linia Mannerheim. În schimb la nord de lacul Ladoga ei au suferit înfrângeri grele, lăsând pe teren mii de morți, tunuri și alte materiale de războiu. Sovietele fac eforturi disperate spre a forța victoria înainte de topirea ghețurilor, cari împiedică cu totul folosirea tankurilor și transportul tunurilor. Finlandezii luptă cu aceeași vitejie uimitoare, și ajutoarele sensibile ce le vin mereu îi încurajează să creadă în rezistența lor cel puțin încă o lună, când puhoiul apelor desghețate va opri ori ce acțiune ofensivă a bolșevicilor.

INFORMAȚIUNI

Conferința P. S. Episcop Nicolae. În sala de conferințe a Colegiului Academic din Cluj, în ziua de 28 Februarie crt. la ora 6 d. m., a avut loc conferința cu titlul „Conștiința religioasă și pasiunea muncii profesionale” pe care P. S. nostru Episcop Nicolae Colan a ținut-o în cadrul ciclului de conferințe organizat de Direcțiunea Școlii Normale Superioare din Cluj.

Au asistat la această frumoasă și instructivă conferință studenții Școlii Normale, membrii corpului profesoral în frunte cu dl prof. Dr. Iuliu Hațiegan și un public select.

Rezumatul conferinței îl vom da în numărul viitor al foii noastre.

Se deschide Parlamentul. Pentru Luni 4 Martie c. Corpurile legiuitoare au fost convocate în sesiune ordinară. La ordinea zilei sunt o serie de legi importante, menite a desăvârși acțiunea de renaștere și consolidare în spiritul noului regim, care dă rezultate așa de bune pentru progresul rapid al țării.

Litigiile cu Statusul catolic. În consiliul de miniștri ținut la 18 Februarie c. sub președinția dlui Gh. Tătărescu s'a examinat raportul și soluțiunile comisiei mixte, instituită din partea statului și a eparhiei romano-catolice ardelenice cu privire la diferendele de ordin material ce stau în suspensie de ani de zile. Sperăm, că rezolvirea ce se va da va pune capăt unei stări de lucruri anormale, ce daună interesele statului și ale poporului românesc.

Religia în școlile primare. Ministerul Educației Naționale prin decizia Nr. 26960-940, dată în conformitate cu art. 33 din legea învăță-

mântului primar normal, a hotărât ca elevii școalelor primare care nu aparțin cultelor istorice să fie promovați fără notă la obiectul religie, în baza unei dovezi că au primit educația religioasă în familie.

Afacerea cremațiunii. Faptul că în timpul din urmă doi fruntași ai țării, unul profesor universitar, iar celalalt general au dispus să fie incinerati, a dat prilej presei bisericești să desbată din nou afacerea cremațiunii. Generalul mai dispusese ca cenușa să nu-i fie păstrată în urnă, ci să se risipească pe hipodromul din Capitală. Biserica noastră nu admite arderea morților, ci exclusiv îngroparea lor cu trupul. În consecință asistența religioasă trebuie să fie refuzată în orice caz de incinerare. Și totuși în cazurile citate s'a întâmplat contrariul — cum relatează ziarul. Să notăm însă că la cenușa generalului a funcționat un preot cu numele Șerboianu care este caterisit. Totuși sf. Sinod ar trebui să ia măsuri hotărâte de interdicție totală a oricărei fel de asistență religioasă pentru incinerati. Căci sau ești ortodox sincer și atunci respecti învățătura Bisericii, sau nu ești și prin acte păgâne de ultimă voință te excluzi singur din comunitatea ei.

Dania unui preot. Ziarele menționează cu laude gestul preotului Ioan Trestianu din comuna Sprâncenata județul Olt, care a anunțat Ministerul de Finanțe că subscrie la împrumutul de înzestrare a armatei salarului său pe 5 ani. Faptul este impresionant și de sigur că el constituie încă o dovadă a patriotismului preoților noștri, cari deși rău plătiți își înțeleg datoria către țară.

Sprijin creștinesc. Spre a veni în ajutorul Finlandei eroice pe calea admisă de legile mentalității, Suedia

vecină a recurs, pe lângă trimiterea de voluntari, la sistemul ingenios al adopțiunii. Astfel 50 de comune suedeze au hotărât să adopte un număr corespunzător de comune finlandeze, trimițând delegații cari să ajute la stingerea incendiilor, la curățirea terenurilor bombardate și la acțiunea serviciilor sanitare. În special se va înlesni evacuarea copiilor și transportarea lor în Suedia.

BIBLIOGRAFIE

Preot A. Marcoviciu, preot I. Săbău și diacon I. E. Naghiu, *Predici antisectare*. E un cuvânt introductiv de prof. Dr. Gr. T. Marcu. Sibiu 1940. 81 pagini, prețul 35 Lei. Este al 19 număr din Biblioteca bunului păstor, pornită la 1911 de către prof. sem. Dr. Nicolae Bălan. Broșura cuprinde 12 predici, cari tratează despre: Biserica, sf. Tradițiune, sf. Scriptură, botezul pruncilor, sf. Cuminecătură, preoție, cinstirea Maicii Domnului, cinstirea Sfinților, cinstirea sf. Cruci, cinstirea icoanelor și ziua Duminecii. Este vrednic de menționat cuvântul introductiv al părintelui diacon Grigorie Marcu, care precizează în stil limpede și captivant poziția ortodoxiei și misiunea ei românească față de toate creziile ce caută să ne tulbure sub forma primejdioasă a sectelor. Acestea trebuie combătute și desființate nu prin violență și prigoană, străine de firea ortodoxiei, ci cu puterea cuvântului, așa cum ne învață Mântuitorul și tradiția noastră religioasă. De aci nevoia cunoașterii de către preoți a strategiei sectare, pe care le-o dă în parte broșura de față, având să-i urmeze altele sub îngrijirea aceluiaș tânăr și entusiast luptător care este păr. prof. Gr. Marcu. Suntem convinși, că preoții noștri vor citi broșura cu firesc interes și folos pentru activitatea lor pastorală.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 1254/1940.

Ordin circular

Dăm mai jos în copie ordinul On. Minister de Finanțe Nr. 477296 1940 spre știința tuturor aceluia pe cari îi privește:

„Avem onoare a vă face cunoscut că potrivit Legii de organizare a burselor publicată în Monitorul Oficial Nr. 178 din 1939, operațiunile de cumpărări și vânzări de efecte proprietatea Statului sau administrate de serviciile publice se fac numai prin sindic. bursei.

În ceea ce privește încasarea cupanelor ajunse la scadență sau a efectelor eșite la sorți a căror valoare este fixă urmează ca aceasta să fie făcută de autoritățile care au consemnat efectele sau la dispozițiunile cărora sunt consemnate aceste efecte, sindicii neputând să fie obligați să facă această operație, întrucât bursele nu au servicii de incasso și nici art. 80 din Legea lor de organizare nu le obligă decât la cumpărări și vânzări de efecte.

Dacă însă din banii încasați în aceste cazuri, este necesar să se cumpere alte efecte, operațiunea urmează să fie făcută printr'un sindic al bursei.

Avem onoare a vă ruga să dați dispozițiuni organelor dvs. care administrează asemenea valori pentru a lua măsurile necesare în sensul celor arătate mai sus. p. Ministru (ss) indescifrabil. Director General, (ss) Oghină.“

Cluj, la 22 Februarie 1940.

Consiliul eparhial.

Nr. 58/1940

(5) 1—2

Concurs.

Pentru întregirea parohiei *Mogoș-Mămăligani*, protopopiatul Lupșa, devenită vacantă prin transferare, să publice concurs cu termen de 15 zile, socotite dela prima publicare în „Renașterea“.

Preotul numit va beneficia de următoarele venituri:

1. Salar dela Stat conform calificăției.
2. Casă parohială nouă, cu depindețele necesare.
3. Sesiune parohială 4 jug. 974 stg. fânaș și cimitirul.
4. Câte 8 cupe grâu dela familiile cari au plug, câte 4 cupe dela familiile cu jumătate plug, și câte 2 cupe dela familiile fără plug.
5. Câte o zi de lucru dela fiecare familie.
6. Stolele obicinuite.

Candidații își vor înainta, în termenul fixat, cererea și actele regulamentare Veneratului Consiliu Eparhial, și cu permisul Prea Sfinției Sale să pot prezenta apoi în parohie, spre ai cunoaște enoriașii.

Baia-de-Arieș, la 16 Ian. 1940.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Șpan, protopop.

Nr. 200/1940.

(6) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei *Valea-Geogelului*, protopopiatul Lupșa, să publice concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat conform pregătirii.
2. Stolele obicinuite în parohie.
3. Câte 1/2 litră grâu dela fiecare casă.
4. Usufructul cimitirului.
5. Lemnele de foc trebuincioase din pădurea comunei.

De locuință potrivită, până la clădirea caselor parohiale, se va îngriji consiliul parohial.

Concurenții își vor înainta cererea cu documentele de pregătire în termen legal Veneratului Consiliu, iar cu învoirea Prea Sfinției Sale și cu avizul oficiului protopopesc să pot prezenta în parohie.

Baia-de-Arieș, la 17 Febr. 1940.

Oficiul protopopesc Lupșa în înțelegere cu oficiul parohial din Valea-Geogelului.

Protopop, Vasile Șpan.